

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 05.12.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın en büyük sermayesi topraktır, sudur ve tarımdır. Toprak ve su yoksa gıda yoktur; gıda yoksa yaşam yoktur.

Uzmanlar özellikle Harran Ovası başta olmak üzere Şanlıurfa'da:

- Su kaynaklarının hızla azaldığını,
- Yeraltı su seviyesinin düştüğünü,
- Erozyon ve arazi bozulmasının arttığını,
- Tarım arazilerinin verim kaybı yaşadığını

bilimsel rapor ve çalışmalarla ortaya koymaktadır. Bu durum yalnızca Şanlıurfalıların değil tüm ülke ekonomisinin ve gıda güvenliğinin geleceğini tehdit etmektedir.

Geç kalınmış her karar geriye dönüşü olmayan bir kayıp doğuracaktır. Türkiye'nin verimli toprakları aynı hatalarla çölleşmeye terk edilemez. Tarım politikalarında seyirci değil çözüm üreten olmak zorunluluktur.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını ve toprak kaybını önlemeyi devletin yükümlülüğü olarak düzenlemektedir. 6200 sayılı Devlet Su İşleri Kanunu ile 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu ise su kaynaklarının korunması, verimli kullanılması ve sürdürülebilir yönetimini zorunlu kılmaktadır. Ayrıca Anayasa'nın 56'ncı maddesi, devlete sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını koruma ödevi yüklemektedir. Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) de toprak bozulmasının önlenmesi, erozyonla mücadele ve arazi tahribatının azaltılması konusunda açık hükümler getirmektedir.

Bu ulusal ve uluslararası yükümlülüklerle rağmen Şanlıurfa'daki toprak kaybı, su azalması ve arazi bozulmasına ilişkin güncel verilerin şeffaf biçimde paylaşılmaması, bölgenin ve ülkenin gıda güvenliği açısından ciddi bir denetim ve politika boşluğuna işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa ve Harran Ovasında toprak kaybı erozyon arazi bozulması ve su azalması ile ilgili Bakanlığınızın son 10 yıl içinde hazırladığı resmi veri ve analiz raporları var mıdır? Varsa neden kamuoyuna açıklanmamıştır?

2. Yeraltı sularının çekilmesi nedeniyle çökme obruk tuzluluk artışı ve sulama krizine dair Bakanlığınızın yaptığı tespit nedir? Bu risklere karşı bir acil eylem planı hazırlanmış mıdır?

3. Şanlıurfa tarım arazilerinin korunması amacıyla kaç hektar arazi son 10 yılda tarım dışına çıkarılmıştır? Bu uygulamaların ekonomik ve çevresel kaybı analiz edilmiş midir?

4. Devlet Su İşleri ve ilgili birimler tarafından Harran Ovasında su yönetimi iyileştirilmesi için hangi somut yatırımlar planlanmıştır? Bu yatırımların tarih takvimi nedir?

5. Toprak kaybı ve verim düşüşünün azaltılması için çiftçilere modern sulama teknikleri toprak ıslahı ve sürdürülebilir tarım kapsamında hangi destek programları yürütülmektedir?

6. Şanlıurfa ve çevresine özgü iklim değişikliği etkileri değerlendirilmiş midir? Tarım ürünlerinin gelecekteki üretim riskleri için uyum stratejisi geliştirilmiş midir?

7. Toprak koruma kurulunun yaptığı çalışmaların sonuçları nelerdir? Bu kurul en son ne zaman toplanmıştır ve hangi kararları almıştır?